

IV

(Handelingen die vóór 1 december 2009 zijn aangenomen krachtens het EG-Verdrag, het EU-Verdrag en het Euratom-Verdrag)

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 30 september 2009

betreffende steunmaatregel C 19/08 (ex NN 13/08) die Italië voornemens is ten uitvoer te leggen ten gunste van Sandretto Industrie srl

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2009) 7184)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2010/215/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1,

Na de belanghebbenden overeenkomstig de genoemde artikelen te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken, en rekening houdende met deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I. PROCEDURE

- (1) Op 29 januari 2007 heeft de Commissie reddingssteun ten belope van 5 miljoen EUR aan Sandretto Industrie S.r.l. (hierna „Sandretto” genoemd) goedgekeurd⁽¹⁾. De steun bestond in een garantie voor twee, door particuliere banken verleende kredietlijnen, waarvan de voorwaarden na de goedkeuring van de Commissie zouden worden vastgesteld. Italië verbond zich ertoe de garantie ten laatste zes maanden na het beschikbaar stellen ervan te beëindigen en binnen zes maanden na de datum van goedkeuring van de steun een herstructureringsplan voor Sandretto bij de Commissie in te dienen.
- (2) Aangezien de Commissie geen informatie over de voortgang had ontvangen, heeft zij op 14 december 2007 een brief aan Italië gezonden waarin zij verzocht haar hierover te informeren (brief ref. D/54995).
- (3) Italië deelde de Commissie bij brief van 21 januari 2008 (ref. A/1233) mee dat de steun in twee delen — op 24 juli 2007 en op 13 augustus 2007 — was verleend.
- (4) Bij brief van 23 januari 2008 (brief ref. D/50314) verzocht de Commissie Italië te bevestigen dat de garantie op 24 januari 2008 zou aflopen of een herstructureringsplan voor te leggen en zij stelde Italië ervan in kennis dat

zij, bij gebreke van een spoedig antwoord, haar diensten zou voorstellen de formele onderzoekprocedure in te leiden.

- (5) In zijn antwoord van 8 februari 2008 (brief ref. A/2526) deelde Italië de Commissie mee dat het eerste deel van de garantie op 24 januari 2008 was afgelopen en dat, aangezien verschillende pogingen om de activa van de onderneming te verkopen gefaald hadden, de bevoegde rechtbank er tijdig van in kennis was gesteld dat de procedure eventueel veranderd zou moeten worden in een faillissementsaanvraag.
- (6) Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het Verdrag (hierna „het inleidingsbesluit” genoemd) is in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt en belanghebbenden werden verzocht hun opmerkingen te maken⁽²⁾. Bij brief van 19 mei 2008 (brief ref. A/9253) stuurde Italië zijn opmerkingen. Er werden geen opmerkingen van andere belanghebbenden ontvangen.
- (7) Vervolgens verzocht de Commissie om aanvullende inlichtingen bij brief van 20 augustus 2008 (brief ref. D/53263), waarop de Italiaanse autoriteiten antwoordden op 18 september 2008 (brief ref. A/19134), en bij brief van 20 oktober 2008 (brief ref. D/54063), waarop de Italiaanse autoriteiten op 4 november 2008 (brief ref. A/23219) antwoordden.

II. BESCHRIJVING

De steunontvanger

- (8) Sandretto vervaardigt en verkoopt stuitgietmachines voor thermoplasten. De onderneming begon als Fratelli Sandretto in 1974 en is sindsdien verschillende malen veranderd van naam en bedrijfsvorm. Op het moment van de steunverlening, in 2007, had Sandretto een omzet van 30 miljoen EUR en 340 werknemers; zij vormde een belangrijke bron van activiteit voor de lokale economie en had twee productiefabrieken in de gemeenten Grugliasco en Pont Canavese in de provincie Turijn, die beide in aanmerking komen voor steun krachtens artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag.

⁽¹⁾ Beschikking N 802/06 (PB C 43 van 27.2.2007, blz. 2).

⁽²⁾ PB C 137 van 4.6.2008, blz. 12.

- (9) De onderneming werd in maart 2006 insolvent verklaard en kwam vervolgens in aanmerking voor de procedure van het buitengewone beheer, waardoor zij eventueel haar activiteiten had kunnen verderzetten⁽³⁾. Uiteindelijk werd evenwel besloten dat de economische activiteiten stopgezet dienden te worden, en krachtens de procedure van D.Lgs. (decreto legislativo) 270/99⁽⁴⁾, is de tijdelijke bewindvoerder overgegaan tot de liquidatie en derhalve de verkoop van de activa, overeenkomstig een op 27 februari 2007 door het bevoegde ministerie gegeven autorisatie.
- (10) Er werden verschillende openbare offertes gepubliceerd met het oog op de verkoop van het grootste deel van de activa van de onderneming⁽⁵⁾; deze bleven zonder succes tot 24 mei 2008, toen een voorlopige overeenkomst werd bereikt met de Braziliaanse onderneming *Industrias Romi SA*, tot uiteindelijk op 12 juni 2008 het definitieve contract werd ondertekend tussen *Sandretto* en de Italiaanse dochteronderneming van de koper, *ROMI Italia srl*.
- (11) Op 29 juli 2008 heeft de rechtbank van Turijn die verkoop gecertificeerd; vanaf die datum heeft *Sandretto* al haar economische activiteiten stopgezet en zij zal verdwijnen als rechtspersoon zodra haar activa verdeeld zullen zijn tussen haar schuldeisers.

De steunmaatregel

- (12) Hoewel de reddingssteun op 29 januari 2007 was goedgekeurd, werden de kredietlijnen ten belope van 5 miljoen EUR bijna zes maanden na de datum van goedkeuring verleend, namelijk één op 24 juli 2007 en de andere op 13 augustus 2007. Volgens Italië hadden de beheerders deze tijd nodig om de particuliere banken die het krediet zouden verlenen te selecteren en om de financieringsvoorwaarden overeen te komen.
- (13) De reddingssteun werd verleend in de vorm van twee kredietlijnen van 2,5 miljoen EUR elk die verleend werden door *Banca Popolare di Novara* en *Banca Intesa Sanpaolo*.
- (14) Volgens Italië werd op 24 januari 2008 een beroep gedaan op de garantie voor de eerste steuntranche. Italië heeft binnen zes maanden na de goedkeuring van de steun geen herstructureringsplan voor de onderneming (of de liquidatie ervan) ingediend. Nadat de formele onderzoekprocedure was ingeleid, deelde Italië de Commissie mee dat de overheids garanties voor beide leningen waren aangesproken⁽⁶⁾.

III. GRONDEN VOOR DE INLEIDING VAN DE PROCEDURE

- (15) In het besluit tot inleiding van de procedure was de Commissie van mening dat er geen aanwijzingen waren dat *Sandretto* na afloop van de periode van zes maanden

na de uitbetaling van de eerste tranche, d.w.z. op 24 januari 2008, niet langer geprofiteerd heeft van de reddingssteun.

- (16) Voorts betwijfelde de Commissie of de reddingssteun die op onwettige wijze was verlengd, beschouwd kon worden als herstructureringssteun die verenigbaar zou zijn overeenkomstig de punten 34 tot en met 51 van de communautaire richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden (hierna „de richtsnoeren” genoemd)⁽⁷⁾, in het bijzonder omdat er geen herstructureringsplan voorhanden was.

IV. OPMERKINGEN VAN ITALIË

- (17) Bij brief van 18 mei 2008 stuurden de Italiaanse autoriteiten hun opmerkingen waarbij zij de Commissie mededeelden dat de garantie ter dekking van de twee leningen, uitgekeerd op 24 juli en 13 augustus 2007, door de betrokken banken op 23 maart en 4 april 2008 respectievelijk, werd aangesproken.
- (18) De Italiaanse autoriteiten verklaarden dat de vordering van de staat op *Sandretto* nadat de garantie was aangesproken, „*prededucibile*” was. Dat betekent dat de staat voor de terugvordering van de schuld de preferentiële schuldeiser is. Volgens de Italiaanse autoriteiten is het zo goed als zeker dat de volledige steun teruggevorderd zal kunnen worden.
- (19) Ten slotte verstrekten de Italiaanse autoriteiten informatie over de omstandigheden betreffende de liquidatie van *Sandretto* en de verschillende openbare prijsoffertes die georganiseerd werden voor de verkoop van de activa van *Sandretto* in de periode tussen juni 2007 en mei 2008, die uiteindelijk geleid hebben tot de gedeeltelijke acquisitie door *ROMI Italia srl*.
- (20) Nadien hebben de Italiaanse autoriteiten, in antwoord op de vragen van de Commissie betreffende de verkoop van bepaalde *Sandretto*-activa aan *ROMI Italia srl*, de volgende informatie verstrekt.
- (21) *ROMI Italia srl* had een gedeelte van de activa van *Sandretto* gekocht voor 7,9 miljoen EUR. Deze prijs was lager dan die welke werd vastgesteld bij de waardebepaling in juni 2007, maar het was de beste prijs na afloop van verschillende onsuccesvolle openbare verkoopoffertes. Volgens de Italiaanse autoriteiten dient er dus van uitgegaan te worden dat de prijs de marktwaarde van de betrokken activa weerspiegelt.
- (22) Sinds 29 juli 2008 had *Sandretto* alle economische activiteiten stopgezet, zoals gelast door de rechtbank van Turijn, en zij zou als rechtspersoon verdwijnen zodra haar activa verdeeld zouden zijn tussen de schuldeisers.
- (23) De Italiaanse autoriteiten benadrukten voorts dat *ROMI Italia srl* geen enkele van de bestaande schulden van *Sandretto* had overgenomen. *Sandretto* had alle arbeidscontracten met haar werknemers beëindigd en *ROMI Italia srl* had nieuwe en verschillende contracten gesloten,

⁽³⁾ Artikel 54 van D.Lgs. 270/1999, zie voetnoot 4 hieronder.

⁽⁴⁾ Betreffende nieuwe regels voor het buitengewone beheer van grote ondernemingen in de insolventieprocedure krachtens artikel 1 van wet nr. 274 van 30 juli 1998, gepubliceerd in *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* nr. 185 van 9 augustus 1999.

⁽⁵⁾ De overblijvende activa omvatten voornamelijk het *Sandretto*-museum, dat talrijke designobjecten in plastic tentoontstelt.

⁽⁶⁾ Zie overweging 17.

⁽⁷⁾ PB C 244 van 1.10.2004, blz. 2.

waarvan slechts enkele met voormalige Sandretto-werknemers. ROMI Italia srl was niet in de plaats getreden van Sandretto bij enige relatie met voormalige personeelsleden, leveranciers of klanten van Sandretto, maar had alleen de contracten overgenomen die strikt noodzakelijk waren voor het beheer van de activiteiten (contracten voor elektriciteits- en gaslevering, onderhoud, veiligheidsdiensten).

V. BEOORDELING

V.1. De vraag of er sprake is van staatssteun

- (24) De Commissie is van mening dat de reddingssteunmaatregel staatssteun vormt in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag. De maatregel werd verleend in de vorm van garanties die een voordeel opleveren dat met staatsmiddelen werd bekostigd. De maatregel is selectief, aangezien zij beperkt is tot Sandretto, en verstoort naar alle waarschijnlijkheid de concurrentie door Sandretto een voordeel te verlenen in vergelijking met andere concurrenten die geen steun ontvangen. Ten slotte is er sprake van aanzienlijk handelsverkeer tussen de lidstaten op de markt waarop Sandretto actief is ⁽⁸⁾.

V.2. Verenigbaarheid van de reddingssteun

- (25) Volgens punt 25 a) van de richtsnoeren moet reddingssteun aflopen binnen een termijn van maximaal zes maanden na de uitkering van het eerste bedrag aan de onderneming.
- (26) In onderhavig geval werd het eerste steunbedrag uitgekeerd op 24 juli 2007. Derhalve had de garantie afgelopen moeten zijn op 24 januari 2008, zoals de Italiaanse autoriteiten in hun opmerkingen van 2 februari 2008 ⁽⁹⁾ hebben erkend.
- (27) Bij de aanmelding van de reddingssteun verbond Italië zich ertoe de garantie te laten aflopen ten laatste zes maanden na de uitkering van de lening en de Commissie een herstructureringsplan voor Sandretto voor te leggen binnen zes maanden na de datum van goedkeuring van de steun.
- (28) Italië heeft echter nooit een herstructureringsplan (of liquidatieplan) voor de onderneming voorgelegd. Na afloop van de voorgeschreven zes maanden werd integendeel de garantie aangesproken, zodat Sandretto een schuld van 5 miljoen EUR bij de staat had. Tot dusver heeft Italië niet aangetoond dat deze schuld aan de staat werd terugbetaald.
- (29) De in punt 26 van de richtsnoeren bepaalde voorwaarden voor verlenging zijn evenmin vervuld. Punt 26 van de richtsnoeren bepaalt dat herstructureringssteun verlengd kan worden totdat de Commissie over het herstructureringsplan een besluit heeft genomen, indien dit plan binnen de periode van zes maanden werd ingediend, hetgeen in casu niet het geval is.

⁽⁸⁾ Zie de punten 4-6 van het goedkeuringsbesluit als vermeld in voetnoot 1.

⁽⁹⁾ Zie de punten 16-18 van het inleidingsbesluit.

- (30) Ten slotte kan een verlenging van de garantie na de termijn van zes maanden evenmin beschouwd worden als (onwettige) herstructureringssteun, aangezien geen herstructureringsplan werd aangemeld, noch enige maatregel die zou kunnen voldoen aan de voorwaarden van de punten 34 en volgende van de richtsnoeren.
- (31) Derhalve moet worden geconcludeerd dat de reddingssteun verleend werd in strijd met het goedkeuringsbesluit en niet als verenigbare herstructureringssteun kan worden beschouwd, aangezien geen enkele van de in de richtsnoeren vervatte voorwaarden werd gerespecteerd.
- (32) Daarenboven bleef de onderneming herstructureringssteun ontvangen na afloop van de in het goedkeuringsbesluit vermelde periode van zes maanden; derhalve concludeert de Commissie dat de steun vanaf 24 januari 2008 werd misbruikt in de zin van artikel 1, onder g), van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag ⁽¹⁰⁾ („de procedureverordening”), omdat de steun gebruikt werd in strijd met een beschikking die werd gegeven overeenkomstig artikel 4, lid 3, van die verordening.

V.3. Terugvordering

- (33) In overweging 15 van de procedureverordening is bepaald dat misbruik van steun de werking van de interne markt op soortgelijke wijze kan beïnvloeden als onrechtmatige steun en dus volgens soortgelijke procedures moet worden behandeld.
- (34) Artikel 14 van de procedureverordening bepaalt dat, indien negatieve beschikkingen worden gegeven in gevallen van onrechtmatige steun, de Commissie beschikt dat de betrokken lidstaat alle nodige maatregelen dient te nemen om de steun van de begunstigde terug te vorderen. Artikel 16 bepaalt dat artikel 14 mutatis mutandis van toepassing is in gevallen van misbruik van steun. Wegens misbruik van de na 24 januari 2008 aan Sandretto verleende steun moet Italië derhalve alle nodige maatregelen nemen om de steun terug te vorderen, met rente die betaalbaar is vanaf de datum waarop de misbruikte steun voor de begunstigde beschikbaar was tot de datum van daadwerkelijke terugbetaling van de steun.
- (35) Na de verlening van de steun werden de activa verkocht, volledig in overeenstemming met de in de Italiaanse wet voorziene liquidatieprocedure ⁽¹¹⁾, zodat de Commissie moet nagaan of het voordeel eventueel is overgegaan naar de koper. De Commissie moet bijgevolg verifiëren of de activa tegen een marktprijs werden verkocht. Indien zou blijken dat de activa tegen een lagere prijs dan de marktwaarde ervan verkocht zouden zijn, dient de terugvorderingsverplichting uitgebreid te worden naar die koper ⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

⁽¹¹⁾ Zie overweging 9 hierboven.

⁽¹²⁾ Bekendmaking van de Commissie — Naar een doelmatige tenuitvoerlegging van beschikkingen van de Commissie waarbij lidstaten wordt gelast onrechtmatige en onverenigbare steun terug te vorderen — punten 32-35 (PB C 272 van 15.11.2007, blz. 4).

- (36) Op verzoek van de Commissie hebben de Italiaanse autoriteiten de Commissie meegedeeld ⁽¹³⁾ dat ROMI Italia het merendeel van de activa van Sandretto voor in totaal 7,9 miljoen EUR had overgenomen, waarvan 2,48 miljoen EUR voor participaties in buitenlandse ondernemingen en 5,42 miljoen EUR voor andere materiële en immateriële activa (gebouwen, machines, merken). De voor de materiële en immateriële activa verkregen prijs (5,42 miljoen EUR) was lager dan de prijs van de in juni 2007 verrichte waardebeoordeling (7,5 miljoen EUR). Niettemin was deze prijs hoger dan enig ander bod dat in de loop van de liquidatieprocedure werd gedaan. Volgens de Italiaanse autoriteiten dient hij dus geacht te worden overeen te komen met de marktwaarde van de betrokken activa.
- (37) Uit een onderzoek van de contracten tussen Sandretto en ROMI Italia en de door de Italiaanse autoriteiten ingediende informatie, blijkt dat ROMI Italia geen enkele uitstaande schuld van Sandretto heeft overgenomen. Sandretto heeft alle arbeidscontracten beëindigd en ROMI Italia heeft nieuwe arbeidscontracten gesloten, waarvan slechts enkele met voormalige Sandretto-werknemers. Romi Italia is niet in de plaats getreden van Sandretto bij enige relatie met voormalige personeelsleden, leveranciers of klanten van Sandretto en heeft zich ertoe beperkt alleen de contracten over te nemen die strikt noodzakelijk waren voor de uitvoering van de activiteiten.
- (38) Gelet op bovenvermelde overwegingen concludeerde de Commissie dat ROMI Italia de activiteiten van Sandretto de factie niet verder zet. Derhalve meent de Commissie dat de transactie neerkwam op een verkoop van activa, en niet van een lopend bedrijf. Op basis van de informatie waarop zij beschikte ten tijde van de aanneming van onderhavige beschikking, heeft de Commissie geen redenen ervan uit te gaan dat de door ROMI Italia betaalde prijs geen marktprijs was.
- (39) De Commissie is derhalve van mening dat de steun alleen een voordeel opleverde voor Sandretto, en dat de voordelen niet zijn overgegaan naar ROMI Italia. De steun dient derhalve rechtstreeks van Sandretto teruggevorderd te worden.

VI. CONCLUSIE

- (40) De Commissie concludeert dat de reddingssteun van 5 miljoen EUR, die na 24 januari 2008 verlengd werd en ten goede kwam aan Sandretto tot deze onderneming haar activiteiten op 29 juni 2009 volledig heeft stopgezet, misbruikt werd en niet als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd, en derhalve door Italië van de begunstigde, Sandretto, teruggevorderd moet worden.

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De staatssteun ten belope van 5 miljoen EUR die door Italië verleend werd en misbruikt werd aangezien hij tot na

24 januari 2008 ter beschikking van Sandretto is gebleven, is met de gemeenschappelijke markt onverenigbaar.

Artikel 2

1. Italië vordert de in artikel 1 bedoelde steun van de begunstigde terug.
2. De terug te vorderen steun omvat rente die betaalbaar is vanaf de datum waarop de steun voor de begunstigde beschikbaar was tot de datum van daadwerkelijke terugbetaling ervan.
3. De rente wordt op samengestelde grondslag berekend overeenkomstig hoofdstuk V van Verordening (EG) nr. 794/2004, als gewijzigd ⁽¹⁴⁾.
4. Italië schorst alle uitstaande betalingen van de in artikel 1 bedoelde steun vanaf de datum van goedkeuring van deze beschikking.

Artikel 3

1. De steun als bedoeld in artikel 1 wordt onverwijld en daadwerkelijk teruggevorderd.
2. Italië ziet erop toe dat deze beschikking binnen vier maanden na de datum van kennisgeving ervan, ten uitvoer wordt gelegd.

Artikel 4

1. Italië deelt de Commissie binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van deze beschikking de volgende informatie mee:
  - a) het totale van de begunstigde terug te vorderen bedrag (hoofdsom en rente);
  - b) een gedetailleerde beschrijving van de reeds genomen en de voorgenomen maatregelen om aan deze beschikking te voldoen;
  - c) de documenten waaruit blijkt dat de begunstigde gelast werd de steun terug te betalen.
2. Italië houdt de Commissie op de hoogte van de stand van uitvoering van de nationale maatregelen die het heeft genomen om deze beschikking ten uitvoer te leggen, en dit tot de in artikel 1 bedoelde steun volledig is terugbetaald. Het verstrekt, op eenvoudig verzoek van de Commissie, onverwijld alle inlichtingen over de reeds genomen en de voorgenomen maatregelen om aan deze beschikking te voldoen. Het verstrekt eveneens nadere inlichtingen over de reeds door de begunstigde terugbetaalde steunbedragen en rente.

⁽¹³⁾ Zie overweging 7 hierboven.

⁽¹⁴⁾ Verordening (EG) nr. 794/2004 van 21 april 2004 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag (PB L 140 van 30.4.2004, blz. 1).

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 30 september 2009.

Voor de Commissie
Neelie KROES
Lid van de Commissie
